

Yksityisoikeus- ja oikeudenhoito-osasto
Yksityisoikeus ja maksukyvyttömyys -yksikkö
Erityisasiantuntija Piritta Koivukoski-Kouhia

3.12.2021

VN/17285/2021

TUOMARINKOULUTUSLAUTAKUNNAN ASETTAMINEN TOIMIKAUDEKSI 1.1.2022-31.12.2026

Tuomarinkoulutuslautakunnan tehtävät, asettaminen ja jäsenten nimeämismenettely

Tuomioistuinlain 21 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan valtioneuvosto asettaa viideksi vuodeksi kerrallaan tuomarinkoulutuslautakunnan, jonka tehtävänä on tuomioistuinten henkilöstölle järjestettävän koulutuksen suunnittelu tuomioistuinharjoittelusta täydennyskoulutukseen yhteistyössä Tuomioistuinviraston ja tuomioistuinten kanssa. Tuomarinkoulutuslautakunta huolehtii myös muun muassa asessorin virkoja koskevan hakumenettelyn järjestämisestä ja asessoreiden esivalinnasta, tuomioistuinharjoittelupaikkojen keskitetyn hakumenettelyn järjestämisestä sekä kärjänotaarien valinnasta ja nimittämisestä. Lautakunnan tehtävistä säädetään tarkemmin tuomioistuinlain 21 luvun 1 §:ssä.

Tuomioistuinlain 21 luvun 2 §:n 2 momentin mukaan tuomarinkoulutuslautakunnassa on puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kahdeksan muuta jäsentä. Puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja neljä jäsentä ovat vakinaisessa virassa olevia tuomareita. Muina jäseninä on yksi syyttäjä, yksi asianajaja, yksi oikeustieteellistä tutkimusta ja opetusta edustava jäsen sekä yksi Tuomioistuinvirastoa edustava jäsen. Kullakin jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Lautakunnan tuomarijäsenten tulee edustaa tasapuolisesti eri tuomioistuimia, ja tuomarijäsenistä vähintään yhden on oltava päällikkötuomari.

Tuomioistuinlain 21 luvun 3 §:n mukaan lautakunta asetetaan sen jälkeen, kun:

- 1) tuomarINVALINTALAUTAKUNTA on nimennyt puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja muut tuomarijäsenet sekä heidän varajäsenensä ilmoittautumisten perusteella;
- 2) valtakunnansyyttäjä on nimennyt syyttäjiä edustavan jäsenen ja varajäsenen;
- 3) Suomen Asianajajaliitto on nimennyt jäsentensä keskuudesta asianajajakuntaa edustavan jäsenen ja varajäsenen;
- 4) oikeusministeriö on nimennyt oikeustieteellistä tutkimusta ja opetusta edustavan jäsenen ja varajäsenen;
- 5) Tuomioistuinvirasto on nimennyt oman jäsenensä ja varajäsenensä.

Nimettäessä edellä tarkoitettuja jäseniä ja varajäseniä nimetään ehdokkaita kaksi kertaa niin monta kuin on asetettavia jäseniä ja varajäseniä. Ennen 4 kohdassa mainittua oikeustieteellistä tutkimusta ja opetusta edustavan jäsenen nimeämistä oikeusministeriön on kuultava oikeustieteellistä tutkimusta ja opetusta edustavia yksiköjä. Oikeusministeriö pyytää nimeämiset Suomen Asianajajaliitolta sekä valtakunnansyyttäjältä.

Tuomarinkoulutuslautakunnan nykyinen toimikausi päättyy 31.12.2021.

Jäsenten nimeäminen

Tuomarivalintalautakunta pyysi ilmoituksessaan 10.8.2021 halukkaita ilmoittautumaan tuomarinkoulutuslautakuntaan. Ilmoitus oli nähtävillä oikeushallinnon yhteisessä intranetissä ja se jaettiin sähköpostitse tuomioistuimiin. Ilmoittautumisaika päättyi 7.9.2021. Tuomarinkoulutuslautakunnan jäsenen tai varajäsenen tehtävään ilmoittautui yhteensä 28 tuomaria, joista 14 edusti käräjäoikeuksia, 7 hovioikeutta, 1 korkeinta oikeutta, 1 korkeinta hallinto-oikeutta, 3 hallinto-oikeutta ja 2 vakuutus-oikeutta. Päällikkötuomareita oli 5 ilmoittautuneista.

Tuomarivalintalautakunta on 11.10.2021 nimennyt ehdokkaat puheenjohtajaksi, varapuheenjohtajaksi ja muiksi tuomarijäseniksi sekä heidän varajäsenikseen ilmoittautumisten perusteella seuraavasti:

- 1) Puheenjohtajaksi oikeusneuvos Jussi Tapani (korkein oikeus) ja hänen varajäsenekseen hovioikeudenneuvos Katariina Sorvari (Turun hovioikeus) sekä toissijaisesti hovioikeudenneuvos Satu Saarensola (Helsingin hovioikeus) ja hänen varajäsenekseen käräjätuomari Mikko Jaatinen (Keski-Suomen käräjäoikeus);
- 2) Varapuheenjohtajaksi oikeusneuvos Juha Lavapuro (korkein hallinto-oikeus) ja hänen varajäsenekseen käräjätuomari Ahti Kontturi (Oulun käräjäoikeus) sekä toissijaisesti laamanni Pekka Määttä (Päijät-Hämeen käräjäoikeus) ja hänen varajäsenekseen hovioikeudenneuvos Tea Kangasniemi (Helsingin hovioikeus);
- 3) jäseneksi laamanni Sirpa Pakkala (Etelä-Pohjanmaan käräjäoikeus) ja hänen varajäsenekseen förvaltningsdomare / ma. kansliapäällikkö Emil Waris (Ålands förvaltningsdomstol / korkein hallinto-oikeus) sekä toissijaisesti käräjätuomari Minna Kristiina Immonen (Päijät-Hämeen käräjäoikeus) ja hänen varajäsenekseen ylituomari Mikko Pikkujämsä (Pohjois-Suomen hallinto-oikeus).;
- 4) jäseneksi ylituomari Seija Kaijanen (Turun hallinto-oikeus) ja hänen varajäsenekseen vakuutus-oikeustuomari Anna Pitkänen (vakuutus-oikeus) sekä toissijaisesti ylituomari Tuula Kivari (vakuutus-oikeus) ja hänen varajäsenekseen käräjätuomari Hanna-Kaisa Meriläinen (Pohjois-Savon käräjäoikeus);
- 5) jäseneksi käräjätuomari Mia Sundström (Helsingin käräjäoikeus) ja hänen varajäsenekseen hovioikeudenneuvos Timo Saranpää (Vaasan hovioikeus) sekä toissijaisesti jäsenehdokkaaksi hovioikeudenneuvos Timo Saranpää (Vaasan hovioikeus) ja hänen varajäsenekseen hovioikeudenneuvos Maarit Tukiainen (Rovaniemen hovioikeus);
- 6) jäseneksi hovioikeudenneuvos Minna Koskinen (Itä-Suomen hovioikeus) ja hänen varajäsenekseen käräjätuomari Mari-Lea Kovanen (Lapin käräjäoikeus) sekä toissijaisesti jäsenehdokkaaksi käräjätuomari Topi Kilpeläinen (Keski-Suomen käräjäoikeus) ja hänen varajäsenekseen hovioikeudenneuvos Päivi Saukonoja (Helsingin hovioikeus).

Suomen Asianajajaliitto on 15.10.2021 esittänyt, että lautakunnan jäseniksi nimetään ensisijaisesti asianajaja Jyrki Piiparinen ja asianajaja Sinikka Kelhä. Toissijaisesti liitto on esittänyt, että jäseniksi nimitetään asianajaja Tero Puha ja asianajaja Mari Lampenius.

Valtakunnansyyttäjä on 27.10.2021 nimennyt jäsenehdokkaaksi ensisijaisesti aluesyyttäjä Kirsi Männikön ja toissijaisesti aluesyyttäjä Timo Luosman sekä varajäsenehdokkaaksi ensisijaisesti valtiosyyttäjä Tom Laitisen ja toissijaisesti valtiosyyttäjä Tuire Tamminiemen.

Oikeustieteellistä tutkimusta ja opetusta edustava jäsen ja varajäsen

Oikeusministeriö on kirjeellään 28.6.2021 pyytänyt Helsingin yliopiston oikeustieteellistä tiedekuntaa, Itä-Suomen yliopiston oikeustieteiden laitosta, Lapin yliopiston oikeustieteiden tiedekuntaa ja Turun yliopiston oikeustieteellistä tiedekuntaa tekemään ehdotuksen oikeustieteellistä tutkimusta ja opetusta edustavaksi jäseneksi ja varajäseneksi viimeistään 15.10.2021.

Helsingin, Lapin ja Turun yliopistojen oikeustieteellisten tiedekuntien dekaanit sekä Itä-Suomen yliopiston oikeustieteiden laitoksen johtaja ovat 28.9.2021 ehdottaneet jäseniksi ja varajäseniksi professori Sakari Melanderia, professori Tuulikki Mikkolaa, professori Janne Kaistoa ja yliopistonlehtori Mika Launialaa.

Melander on valmistunut Helsingin yliopistosta oikeustieteen kandidaatiksi 2001 ja oikeustieteen tohtoriksi 2008. Hän on työskennellyt oikeustieteellisissä tutkimus- ja opetustehtävissä yhtäjaksoisesti vuodesta 2002 lähtien, viimeisimmäksi Helsingin yliopistossa rikosoikeuden professorina sekä oikeustieteellisen tiedekunnan varadekaanina vuodesta 2018 lähtien. Melander on ollut tuomarinkoulutuslautakunnan jäsen vuodesta 2017 lähtien.

Mikkola on valmistunut Lapin yliopistosta oikeustieteen kandidaatiksi 1993 ja oikeustieteen tohtoriksi 1999. Mikkola on työskennellyt erilaisissa tutkimus- ja opetustehtävissä Lapin ja Helsingin yliopistoissa vuosina 1995-2015, sekä vuodesta 2016 lähtien kansainvälisen yksityisoikeuden ja perheoikeuden professorina Turun yliopistossa. Mikkola on ollut tuomarinkoulutuslautakunnan varajäsen vuodesta 2019 lähtien.

Kaisto toimii parhaillaan Lapin yliopistossa varallisuusoikeuden professorina. Hän on valmistunut Helsingin yliopistosta oikeustieteen kandidaatiksi 1991 ja oikeustieteen tohtoriksi 1997. Ennen Lapin yliopistoon siirtymistään vuonna 2018 Kaisto työskenteli Helsingin yliopistossa vuodesta 1992 lähtien eri tehtävissä kuten tutkijana ja yliopistonlehtorina. Lisäksi Kaisto on toiminut osaaikaisena yrityslakimiehenä vuosina 2007-2010.

Launiala on suorittanut oikeustieteen kandidaatin tutkinnon vuonna 1994 Lapin yliopistossa ja oikeustieteen tohtorin tutkinnon vuonna 2014 Itä-Suomen yliopistossa. Launiala on työskennellyt oikeustieteellisissä tutkimus- ja opetustehtävissä Itä-Suomen yliopistossa vuodesta 2009 lukien, viimeisimmäksi yliopistonlehtorina vuodesta 2014 lähtien. Ennen yliopistouraansa Launiala on toiminut muun muassa henkikirjoittajana vuosina 1992-1999 ja kihlakunnannimismiehenä vuosina 2000-2008. Lisäksi Launiala on luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Kaikilla ehdotetuilla henkilöillä on vähintään 12 vuoden kokemus oikeustieteellisistä tutkimus- ja opetustehtävistä. Pisin kokemus, lähes 30 vuotta, on Kaistolla. Yli tai lähes 20 vuoden kokemus on myös Mikkolalla ja Melanderilla. Launiala on toiminut yliopistossa tutkimus- ja opetustehtävissä 12 vuoden ajan, mutta hänellä on yhteensä 17 vuoden työkokemus henkikirjoittajan ja kihlakunnannimismiehen tehtävistä. Melander työskentelee tiedekunnan dekaanina ja kansainvälistä tutkija- tai opettajakokemusta on Melanderilla, Mikkolalla ja Launialalla. Kaikilla ehdotetuilla on kokemusta lautakunta- tai johtokuntatyöskentelystä, Melanderilla ja Mikkolalla nimenomaan tuomarinkoulutuslautakunnasta.

Oikeusministeriö katsoo, että kaikki ehdotetut ovat kokemuksensa puolesta sopivia tehtävään. Jäseniä valittaessa tulee ottaa huomioon ensinnäkin tasapuolisuusvaatimus; jäseniä tulisi olla monipuolisesti eri puolelta Suomea ja huomiota on kiinnitettävä myös sukupuoleen ja kielitaitoon. Nimettävien olisi lisäksi hyvä olla eri ikäisiä. Oma merkityksenä on myös pyrkimyksellä var-

mistaa jatkuvuus tuomarinkoulutuslautakunnan työssä. Ottaen huomioon kaiken edellä mainitun, oikeusministeriö nimeää jäseneksi professori Sakari Melanderin Helsingin yliopistosta ja varajäseneksi professori Tuulikki Mikkolan Turun yliopistosta.

Tuomioistuinvirasto on 29.10.2021 esittänyt, että lautakunnan jäseneksi nimetään osaamisen kehittämisen asiantuntija Johanna Anttonen ja hänen varajäsenekseen asiantuntija Leena Larsio-Varsani. Toissijaisesti Tuomioistuinvirasto on esittänyt, että jäseneksi nimitetään asiantuntija Juha Lavikainen ja hänen varajäsenekseen johtaja Pasi Kumpula.

Esitys

Jäseniä nimitettäessä tulee ottaa huomioon lautakunnan jäsenten alueellinen edustavuus sekä sukupuolten välinen tasa-arvo ja kielikysymykset. Lautakunnan tuomarijäsenten tulee edustaa tasapuolisesti eri tuomioistuimia, ja tuomarijäsenistä vähintään yhden on oltava päällikkötuomari. Lisäksi jäseniä nimitettäessä tulee ottaa huomioon yhtäältä lautakunnan toiminnan jatkuvuus ja toisaalta oikeudenhoidon alaan kuuluvien määräaikaisten tehtävien hajauttaminen ja jäsenten riittävä vaihtuvuus.

Edellä olevan perusteella esitän, että valtioneuvosto asettaa toimikaudeksi 1.1.2022-31.12.2026 tuomarinkoulutuslautakunnan, jonka kokoonpano on seuraava:

puheenjohtaja

- oikeusneuvos Jussi Tapani (korkein oikeus) ja varajäsenenään hovioikeudenneuvos Katariina Sorvari (Turun hovioikeus);

varapuheenjohtaja

- oikeusneuvos Juha Lavapuro (korkein hallinto-oikeus) varajäsenenään käräjätuomari Ahti Kontturi (Oulun käräjäoikeus);

jäsenet

- laamanni Sirpa Pakkala (Etelä-Pohjanmaan käräjäoikeus) varajäsenenään ma. kansliapäällikkö/ förvaltningsdomare Emil Waris (korkein hallinto-oikeus / Ålands förvaltningsdomstol);
- ylituomari Seija Kaijanen (Turun hallinto-oikeus) varajäsenenään vakuutus oikeustuomari Anna Pitkänen (vakuutus oikeus);
- käräjätuomari Mia Sundström (Helsingin käräjäoikeus) varajäsenenään hovioikeudenneuvos Timo Saranpää (Vaasan hovioikeus);
- hovioikeudenneuvos Minna Koskinen (Itä-Suomen hovioikeus) varajäsenenään käräjätuomari Mari-Lea Kovanen (Lapin käräjäoikeus);
- asianajaja Jyrki Piiparinen varajäsenenään asianajaja Sinikka Kelhä;
- aluesyyttäjä Kirsi Männikkö varajäsenenään valtionsyyttäjä Tom Laitinen;
- professori Sakari Melander (Helsingin yliopisto) varajäsenenään professori Tuulikki Mikkola (Turun yliopisto);
- osaamisen kehittämisen asiantuntija Johanna Anttonen varajäsenenään asiantuntija Leena Larsio-Varsani